

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
118 0 П 000509 09 Рев
Бања Лука, 21.7.2010. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Биљане Томић, као предсједника вијећа, Петра Бајића и Смиљане Мрша, као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца Н.Т. из С., ..., против тужене Основне школе Ј.Ј.З. из С., коју заступа М.Ш., директор, ради поништења рјешења о отказу уговора о раду и др., одлучујући о ревизији тужене против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Ж-08-000 494 од 20.10.2008. године, на сједници одржаној 21.7.2010. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Градишци број 072-0-П-07-000 505 од 11.4.2008. године поништено је као незаконито рјешење тужене о отказу уговора о раду тужиоцу, број 467/07 од 31.8.2007. године, а затим поништена и одлука тужене, број 467-02/07 од 14.9.2007. године којим је одбијен захтјев тужиоца за заштиту права због отказа уговора о раду и тужена обавезана да тужиоца врати на рад и распореди на послове које је обављао до престанка радног односа или на друге послове који одговарају његовим стручним и радним способностима, уз обавезу да тужена тужиоцу накнади штету на име неостварених плата у износу од 3.780,00 КМ као и да му накнади трошкове спора у износу од 450,00 КМ, све у року од 15 дана по правоснажности пресуде под пријетњом извршења (став 1.). Са вишком захтјева за накнаду штете на име неостварених плата, тужилац се одбија (став 2.).

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 011-0-Ж-08-08-000 494 од 20.10.2008. године жалба тужене је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужена је изјавила ревизију против другостепене пресуде због погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако што ће се њена жалба уважити, преиначити првостепена пресуда и одбити тужбени захтјев тужиоца или да се побијана пресуда укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Одговор на ревизију није поднесен.

Тужилац у тужби захтјевом тражи: 1. да се поништи рјешење о отаказу уговора о раду број 467/07 од 31.8.2007. године и одлука Школског одбора тужене број 467-02/07 од 14.9.2007. године којим је одбијен захтјев тужиоца за заштиту права због отаказа уговора о раду; 2. враћањем на рад код тужене на послове радног мјеста на којем је радио до престанка радног односа или на радно мјесто које одговара његовим стручним и радним способностима и 3. да му накнади штету на име неостварених плата за период од 01.9.2007. до 01.2.2008. године.

Наконведеног поступка првостепени суд је утврдио, да је тужилац са туженом школом закључио уговор о раду на одређено вријеме, број 197-01/06 од 05.9.2006. године у којем је наведено “да ради као наставник српског језика и књижевности у подручној Основној школи у Н. до повратка са функције М.Ш.”. Да је по рјешењу тужене, број 467/07 од 31.8..2007. године тужиоцу отказан уговор о раду “због организационих разлога”. Тужилац се писменим захтјевом обратио туженој за заштиту права због отаказа уговора о раду који је одбијен одлуком Школског одбора, број 467-02/07 од 14.9.2007. године. На радно мјесто наставника српског језика у Подручној школи у Н. у којој је тужилац радио до престанка радног односа у школској годину 2007/2008. распоређена је Н.М. професор српског језика и књижевности која је до тада као наставник предавала њемачки језик. На сједници Наставничког вијећа тужене од 20. августа 2007. године, усвојена је подјела предмета и 40 часовна радна недјеља, након чега је тужиоцу по наведеном рјешењу отазан уговор о раду и да је тужилац првостепеном суду 01.10.2007. године, поднио тужбу за заштиту права по основу уговора о раду.

Нижестепени судови су закључили, да у предметном уговору о раду на одређено вријеме није означено вријеме трајања уговора што је супротно одредби члана 15. и 16. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 38/00. до 66/03, у даљем тексту: ЗР), и због тога да је у смислу члана 16. став 2. ЗР, закључен на неодређено вријеме, као и да је одлука о расподјели предмета донијело Наставничко вијеће школе, а не директор школе што да је супротно члану 29. став 3. Закона о основној школи („Службени гласник РС“, број 38/04), па је због тога незаконито рјешење о отказу уговора о раду донесено на основу такве одлуке. Стога су нижестепени судови удовољили тужбеном захтјеву тужиоца на начин ближе наведен у изреци првостепене пресуде.

Схватања нижестепених суда су правилна.

Тужена у ревизији погрешно тумачи одредбе члана 15. и 16. ЗР и у вези с тим да је побијана одлука о отказу уговора о раду тужитељу законита.

Према одредби члана 15. ЗР, уговор о раду може се закључити на неодређено вријеме или на одређено вријеме (став 1.). Уговор о раду у коме није назначено вријеме трајања сматраће се уговором о раду на неодређено вријеме

(став 2.), а у члану 16. став 1. тог закона је прописано, да уговор о раду на одређено вријеме не може се закључити на дужи период од двије године, док је у ставу 2. тог члана прописано, да уговор о раду на одређено вријеме може се закључити у сљедећим случајевима: извршавању посла који траје до 6 мјесеци; привременог повећања обима посла; замјене одсутног радника до годину дана и обављања посла чије је трајање унапријед одређено природом и врстом посла, а у ставу 3. тог члана је прописано, да уговор о раду закључен супротно одредби става 2. овог члана сматра се уговором о раду на неодређено вријеме, док је у ставу 4. тог члана прописано, да радни однос заснован на основу уговора о раду на одређено вријеме престаје истеком рока одређеног тим уговором, ако се радник и послодавац другачије не споразумију.

Из ових законских одредби произлази, да се радни однос по уговору о раду на одређено вријеме може засновати само у законом предвиђеним случајевима побројаним у наведеном члану 16. став 2. ЗР. Они (побројани случајеви) су изузетак од правила, да се радни однос по уговору о раду заснива на неодређено вријеме, с тим што је у ставу 3. наведеног члана прописано, да уговор о раду закључен супротно у предвиђеним случајевима из става 2. тог члана, сматра уговором о раду на неодређено вријеме.

Стога се, и по схватању овог суда, раднику којем у уговору о раду није одређено вријеме трајања (члан 15. став 2. ЗР) односно који је засновао радни однос на одређено вријеме изван побројаних случајева у члану 16. став 2. ЗР, успоставља по закону – *ex lege* радни однос на неодређено вријеме, дакле, у питању је законска презумпција о постојању уговора о раду на неодређено вријеме.

У овом су случају нижестепени судови утврдили, а што произлази и из садржаја предметног уговора о раду кога је тужилац закључио са туженом 05.9.2006. године, да у овом уговору није одређено вријеме трајања већ је наведено “да му радни однос траје до враћања са функције М.Ш.” и да се ова радница тужене није вратила на радно мјесто наставника српског језика у Подручној школи у Н., а тужена је на то мјесто распоредила Н.М. професора Српског језика и књижевности која је до тада радила у тој школи као наставник њемачког језика, дакле, а како су то правилно закључили и нижестепени судови, у вријеме доношења одлуке о отаказу уговора о раду нису биле испуњене законске претпоставке из члана 126. ЗР, за отказ уговора о раду тужиоцу, јер радно мјесто на којем је тужилац радио није укинута, а на које је распоређена Н.М., што никако нису “организациони разлози” како је то тужена навела у побијаном рјешењу као разлог за отказивање уговора о раду тужиоцу.

Из изложених разлога произлази да је тужиоцу предметни уговор о раду отказан на незаконит, а не како тврди ревизија тужене на законит начин. Њему, према томе, припада право на враћање на рад код тужене на радно мјесто на којем је радио до престанка рада код тужене, односно на радно мјесто које одговара његовим радним и стручним способностима као и право на накнаду штете због неостварених плата до 01.2.2008. године до када је захтјевом тражио,

чија висина износи 3.780,00 КМ, а коју у току трајања поступка тужена није оспоравала.

Нижестепене пресуде немају, према томе недостатака на које указује ревизија тужене, односно на које овај суд пази по службеној дужности. Доследно томе, ревизија тужене је одбијена као неоснована (члан 248. у вези са чланом 241. Законом о парничном поступку, „Службени гласник РС“ број 58/03 до 49/09).

Предсједник вијећа
Биљана Томић

За тачност отправака овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић